

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

MÉDIA A EXPERIMENT

Jiří Liška

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Multimediální design
Specializace Nová média

Bakalářská práce

MÉDIA A EXPERIMENT

Jiří Liška

Vedoucí práce: doc. akad. mal. Vladimír Merta
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

Obsah

1. Výběr tématu	4
2. První experimenty s negativním filmem	4
3. Popis díla a technická specifikace	5
3.1 Popis díla	5
3.2 Technická specifikace	5
4. Výsledná prezentace práce	6
5. Přesahy	6
6. Seznam použitých zdrojů	7
7. Resumé	8
8. Obrazové přílohy	9

1. Výběr tématu

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybral Média a experiment. Toto téma jsem si vybral, protože pro mě bylo nejvíce obohacující, a protože mě také naučilo něco nového. Jak napovídá název, téma je otevřené různým experimentům a pokusům, vyhovovalo mým představám. Od té doby, co jsem věděl na jaké téma se zaměřit, jsem pracoval s myšlenkou, že bych chtěl svou práci zaměřit na fotografii nebo proces s ní spojený.

Digitální fotografii se věnuji už několik let a postupem času jsem se více začal zajímat o analogový proces fotografování. V současné době si všímám toho, že společnost se více vrací k věcem, které se dělaly nebo nosily dříve. To mě vedlo také k myšlence zkusit více pracovat s analogovým procesem.

Od nástupu na Fakultu Ladislava Sutnara jsem chtěl využít vybavení fotoateliéru a fotokomory k tomu abych hlavně mohl vylepšit svoje fotografické dovednosti a také k experimentování s analogovým procesem. Proto jsem se od prvního ročníku přihlašoval na předměty spojené s fotografií, abych této možnosti mohl co nejvíce využít. Třetí ročník mi umožnil všechny tyto vědomosti a zkušenosti využít a vytvořit z nich svou bakalářskou práci.

2. První experimenty s negativním filmem

Mé první pokusy vedly k tomu, že jsem jednotlivé exponované vyvolané negativy s různými fotografiemi vystavoval různým prostředím. Čekal jsem, že se jednotlivé vrstvy negativů poškodí. Celý proces jsem dále dokumentoval a na jednotlivé fotografie odkazuji v průběhu práce.

První negativ jsem dal do mrazáku, kde jsem ho nechal přibližně tři měsíce. Už v průběhu jsem se bavil s několika lidmi, kteří mi říkali, že když chtěli, aby jim kinofilm dlouho vydržel, tak ho dávají do lednice. V lednici ale není tak nízká teplota a tak jsem zkusil experiment dokončit. Výsledek byl takový, že se kinofilm vůbec nezměnil, jen byl zamlžený z rychlé změny teploty.

Druhý jsem dlouhodobě nahříval horkovzdušnou pistolí. U tohoto pokusu jsem doufal v zajímavý efekt například ohoření, ale ukázalo se, že negativ se natolik zkroutil, že se s ním nedalo dále pracovat (Příloha 1).

Třetí kousek kinofilmu jsem zkusil deformovat trochu jinak a to lepidlem herkules (Příloha 2). Lepidlo udělala zajímavý efekt průhledných map na negativech, ale vlastně nic víc. Myslím si, že by se s tím dalo i dobře pracovat, ale nebylo to přesně to, co bych chtěl svojí prací vyjádřit.

Čtvrtý proužek jsem zakopal na zahradě pod zem. Negativ jsem nechal zakopaný přibližně tři měsíce. Tomuto experimentu jsem osobně věřil nejvíce a doufal jsem, že s ním budu moct nadále pracovat. Po vykopání filmu se ukázalo, že vše co na něm bylo naexponováno zmizelo a žádné další deformace se na něm neobjevily (Příloha 3). Musel jsem teda přemýšlet, jak dál.

Po konzultacích na ateliéru jsem došel k závěru, že zkusím využít proces zakopávání filmu a pojmout ho jako performance: vykopání a zakopání natočit a vystavovat pak video. Hodně podstatné pro tuto práci bylo vymyslet, jaké fotografie nechám zmizet. Toto rozhodnutí bylo velmi náročné, a proto jsem se nakonec rozhodl vydat se trochu jiným směrem. Chtěl jsem se držet deformace negativu a napadl mě zajímavý experiment s chozením po samotných kouscích kinofilmového negativu.

3. Popis díla a technická specifikace

3.1 Popis díla

Zaměřil jsem se na to, jak zachytit činnost na proužek kinofilmu jinak, než klasicky přes čočku objektivu. Jelikož jsem při většině svých každodenních aktivit na nohou, tak mě napadlo zkusit přidělat si negativ na podrážku boty a zkusit takto svůj pohyb zaznamenat.

Před začátkem celého experimentu jsem vůbec nevěděl, jestli se na kinofilm vůbec něco promítne. Jelikož jsem s kinofilmem pracoval na světlo, žádné obrazové záznamy se na kinofilmu neobjevily. Důsledkem přímého vystavení světlocitlivé vrstvy přímému světlu totiž dochází k exponování celého kinofilmu (Valach, 2017). Doufal jsem tedy, že chozením po negativu dostatečně zdeformuji jeho jednotlivé vrstvy a následně se něco promítne na výsledném snímku.

Na začátku jsem přemýšlel, jak na podrážku boty kinofilm přidělám. Zkoušel jsem různá lepidla, ale nakonec nejlepší na přichycení byla klasická lepicí páska jelikož se při činnostech většinou přichycený kousek filmu odtrhl a samovolně se ohýbal. Samotné ohýbání se následně na vyvolaném filmu zajímavě projevilo. Na některých filmech se promítl vzor podrážky, na jiných se zase, jak moc se ošoupala světlocitlivá vrstva na jedné, či druhé straně filmu. S postupem času jsem zjišťoval, že záleží i na tom, jakou stranou jsem kinofilm na podrážku nalepil, a na kterou stranu jsem šlapal.

Přemýšlel jsem také nad tím, jestli inscenovat a zaměřovat činnosti, při kterých budu filmy pošlapávat. Nakonec jsem došel k závěru, že bude nejlepší a hlavně autentické deformovat filmy při každodenních činnostech. Aktivitu, při kterých jsem negativy nosil byly například klasická procházka v lese, cesta do školy, víkendový domácí úklid nebo třeba odpoledne u koní. Když jsem kinofilm z boty sundal, zaujalo mě, že zdeformovaný proužek kinofilmu byl velice zajímavý a promítlo se na něj spoustu věcí. Na nevyvolaný negativ se promítlo například počasí nebo po jakém povrchu jsem chodil. Zároveň jsem také mohl vystavovat negativ sundaný přímo z boty a nenechat ho projít procesem vyvolání, ale stále mě to více táhlo tento experiment ještě nějak posunout do digitální podoby.

Po sundání z podrážky jsem opatrně dal pošlapaný film do uzavíratelného pytlíku, aby se na něj nepromítly další možné okolní vlivy. S pošlapaný filmem jsem pak zamířil do temné komory, kde jsem klasickým způsobem film vyvolal a následně ustálil. Po uschnutí jsem dále uvažoval, jestli bude lepší pokračovat v analogové formě a zvětšit fotky na fotopapír přes zvětšovač nebo filmy naskenovat a pokračovat dále v digitálním zpracování. Jelikož bylo mým cílem udělat dlouhý formát celého pruhu filmu, rozhodl jsem se pro naskenování a převedení analogového procesu do digitálního.

3.2 Technická specifikace

Celou práci jsem dělal za pomoci kinofilmu FOMAPAN s citlivostí 400 ISO. Toto rozhodnutí jsem udělal na úplném začátku své práce. Hlavním důvodem bylo, že jsem měl k dispozici větší množství tohoto typu kinofilmu, a proto jsem ho chtěl umělecky využít.

Pro skenování filmů jsem použil skener Epson Perfection Photo V850, který se nachází v našem fotografickém ateliéru na Fakultě Ladislava Sutnara. Pruhy kinofilmů jsem naskenoval do nejvyšší kvality, abych následně nebyl omezen kvalitou v tom, jak velké budou finální výstupy.

Když jsem začal pracovat s výslednými tisky, rozhodl jsem se ponechat šířku všech pruhů stejnou, a to 18 cm. Délka filmu byla ale různá, jelikož se část utrhl nebo ošoupala, tím pádem i finální tisky byly každá jinak dlouhé. S tím jsem chtěl pracovat i při instalaci. Všechny výstupy jsou tisknuty ve stupních šedi. Výslednou prací bylo vystavení deseti vytisknutých pruhů s různými strukturami.

4. Výsledná prezentace práce

Otázka výsledného prezentování díla byla problematická, proto jsem se nad tím musel hodně zamýšlet. Toto téma jsem také často řešil na konzultacích, kde mi vedoucí práce vždy dobře nasměroval. Na začátku jsem pracoval i s myšlenkou spojit výsledné fotografie s videem. To se nakonec neukázalo jako správná cesta a musel jsem tedy vymyslet jiný způsob, jak svou práci prezentovat. Rozhodoval jsem se mezi vybíráním fragmentů z pruhů kino filmu, které bych prezentoval jako jednotlivé fotografie nebo zachováním formát u kinofilmu. Osobně se mi více líbilo zanechat formát kinofilmu, tedy pracovat s úzkým pruhem, což mi bylo i následně odsouhlaseno vedoucím práce.

Na konzultacích jsme také došli k závěru, že by nebylo vhodné zavěsit pouze vytisknuté pruhy bez žádného dalšího nápadu, protože by moje práce působila dekorativně a zavěšená na stěně by snadno zanikla. Druhou možností bylo udělat instalaci z vytisknutých fotografií. Při pouhém zavěšení pruhů do prostoru, však hrozilo, že by jednotlivé vytisknuté kino filmy opět zanikly. Proto jsem vytvořil malé sokly a pruhy na ně položit a připevnil (příloha 7,8,9). Cílem této mojí prezentace je přiblížit celkový proces deformace jednotlivých kinofilmů pošlapáváním a tím také spojit instalaci se zemí. Z jednotlivých soklů s fotografiemi bych následně vytvořil uličku, kterou bude divák procházet a postupně by si celou instalaci prohlédl.

5. Přesahy

Už v průběhu tvorby mojí bakalářské práce mě napadaly různé asociace k umělcům a výtvarným slohům. Při samotném pošlapávání kinofilmu se svými prvky podobá performance. Performance je akční umění, kdy aktér živě prezentuje své dílo nebo činnost publiku. (Albany Museum of Art, 2020). S tímto výkladem jsem následně pracoval a nahrál několik videí, jak filmy pošlapávám. Pro mě toto byla první zkušenost s performance a i když jsem nakonec práci nevystavoval jako performance, tak pro mě tento postup byl velice zajímavý a obohacující.

Možnou uměleckou podobu vidím i u českého výtvarníka Jiřího Šiguta a to hlavně v experimentální části s analogovým procesem. U Jiřího Šiguta to však je u pozitivního procesu a prací se světlocitlivým papírem (Fišerová, 2004). Moje práce je zaměřena na práci s kinofilmem a negativním procesem.

6. Seznam použitých zdrojů

a) Knižní zdroje

1. ŠIMEK, Jaroslav. Zvláštní fotografické postupy. 2., přeprac. vyd. Praha: Práce, 1980. Delfín (Práce).

b) internetové zdroje

1. ALBANY MUSEUM OF ART. What is Performance Art?. Albany Museum of Art [online]. Albany: Albany Museum of Art, 2020 [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.albanymuseum.com/kids-staying-inspired/what-is-performance-art?fbclid=IwAR1rw7c2sK2KrlnQoI7sA5eaHVPkmd24kUZ47cLpxWnZbcR-GwK3IY947A4Y>

2. FIŠEROVÁ, Lucia L. Jiří Šigut. Artlist [online]. Praha: Centrum pro současné umění Praha, 2004 [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.artlist.cz/jiri-sigut-551/>

3. VALACH, ZDENĚK. Různé procesy zpracování negativů. Polagraph [online]. ZDENĚK VALACH, 2017 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.polagraph.cz/blog/2017/07/22/zpracovani-negativu/>

7. Resumé

My work regarding the topic of Media and Experiment consists of capturing smooth motion on negative film without using a camera.

Looking back at the whole creative process, I always decided on the next steps based on the specific results of the film which I think perfectly reflects the theme of the medium and the experiment.

I put a photographic film on the sole of my shoe before doing a mundane activity such as housework, my day in a work, walk in the forest or my afternoon with horses. Photographic films were deformed by the motion and the environment where i was walking in. Sometimes the sole of my shoe was visible on the film and sometimes the film showed only scratches of the things on the ground. I have developed the photographic films and scanned them. Than i printed them as 0,5 - 1,3 meter long stripes.

8. Seznam obrazových příloh

Příloha 1: negativ poničený horkovzdušnou pistolí

Příloha 2: negativ potřený herkulesem

Příloha 3: negativ zakopaný pod zem

Příloha 4: domácí úklid

Příloha 5: nedělní procházka

Příloha 6: odpoledne u koní

Příloha 7: vyrobené sokly

Příloha 8: sokly s finálními výtisky

Příloha 9: sokly s finálními výtisky

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval samostatně a ne-
jedná se o plagiát

Plzeň, duben 2022

.....

podpis autora

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jiří LIŠKA**
Osobní číslo: **D19B0142P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimediální design, specializace Nová média**
Téma práce: **MÉDIA A EXPERIMENT**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Výzkum a tvorba na téma uplatnění nových prostředků a technologií v umělecké oblasti

Tvůrčí záměr: Chtěl bych ve své práci pokračovat ve svém zkoumání a experimentování v médiích, které jsem se měl možnost naučit na fakultě Ladislava Sutnara.

Způsob realizace: Svou práci bych chtěl vytvořit různými metodami fotografování a následnou postprodukcí.

Cíl: Touto prací bych chtěl docílit zdokonalení mé práce s médiem fotografie, kterému bych se chtěl do budoucna věnovat.

Předpokládaný charakter výstupu: Výstupem mé bakalářské práce budou formáty 1000mm x 707mm (B1).

Minimálně bych chtěl vytvořit tři výstupy.

Rozsah průvodní zprávy: Minimálně 3 normostrany.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

POSPĚCH, Tomáš, ed. Role fotografie: rozhovory o různé fotografii. Praha: Positif, 2019. ISBN 978-80-87407-27-1.

FOLTA, Jiří. Instantní fotografie instantně: váš průvodce světem instantní fotografie. Brno: Zoner Press, 2020. ISBN 978-80-7413-424-1.

SMITH, Ian Haydn. Stručný příběh fotografie: kapesní průvodce klíčovými žánry, díly, náměty a technikami. Přeložil Jan PODZIMEK, přeložil Dina PODZIMKOVÁ. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-1257-9.

ANDĚL, Jaroslav, ed. Příběh moderního média: česká fotografie 1840-1950 = Galerie Rudolfinum 15.1-28.3.2004. Praha: KANT, [2004]. ISBN 80-86217-66-3.

MRÁZKOVÁ, Daniela. Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostředním životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývoj. okamžiků. Praha: Mladá fronta, [1985?]. Máj (Mladá fronta).

Vedoucí bakalářské práce: **Doc. akademický malíř Vladimír Merta**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **29. dubna 2022**

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 9. září 2021